

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

Силабус курсу
«Ревіталізація та модернізація міського середовища»

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 4,0; годин - 120; змістовних модулів -
Семестр, рік навчання	8/4 д/в; 9/5 з/в.
Дні, час, місце	за розкладом занять
Викладач (-і)	Шашеро Антоніна Миколаївна доц, к.геогр.н., доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму
Контактний телефон	09507080155
E-mail	geotourism@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	Очні консультації: 1 год. Онлайн-консультації: ZOOM

КОМУНІКАЦІЯ

Заняття в аудиторії за розкладом. В позааудиторний час студенти можуть поставити питання під час консультації. Інші види комунікації: очна та онлайн консультації за розкладом.

e-mail: geotourism@onu.edu.ua

телефон: 09507080155

соціальні мережі: Вайбер, Telegram (за номером телефону)

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення дисципліни «Ревіталізація та модернізація міського середовища» є процеси ревіталізації в міському просторі основні поняття, закономірності, проблеми та перспективи процесу урбанізації, особливості формування міських агломерацій та урбанізованих ареалів, тенденції розвитку, процеси планування і проектування міст. Завданням ревіталізації є соціалізація простору, розробка елементів інфраструктури, що упорядковують туризм і наукову діяльність, розвиток промисловості, турбота про стан навколишнього природного середовища і як наслідок, залучення інвестицій. У ході ревіталізації найчастіше використовують комплексний підхід. Ревіталізація – це не просто відновлення і реставрація, вона стимулює соціально-культурне й економічне зростання міста, є одним з елементів політики розвитку, що спрямований на запобігання процесам деградації урбанізованих територій, кризовим явищам, що відбуваються внаслідок зростання суспільної та економічної активності, поліпшення середовища проживання з одночасним дотриманням принципів збалансованого розвитку.

Пререквізити курсу:

Рівень засвоєння змісту дисципліни "Ревіталізація та модернізація міського середовища" значно підвищиться, якщо студент опанував знання, уміння й навички таких дисциплін як: «Основи урбаністики», «Основи суспільної географії», «Основи регіоналістики», «Соціальна географія», «Регіональна економічна і соціальна географія».

Постреквізити курсу:

Знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення дисципліни " Ревіталізація та модернізація міського середовища" потрібні для вивчення таких дисциплін як: «Основи просторового планування», «Регіональна економіка з основами регіональної політики», «Економічна і соціальна географія України», «Економіка природокористування», «Геодемографія з основами географії населення».

Мета курсу: формування у студентів знань щодо теоретико-методологічних засад і практичних рекомендацій щодо розвитку міст з метою оптимізації міського середовища, приміських зон та міських агломерацій.

Завдання дисципліни:

- розкрити суть та ознаки процесу ревіталізації та модернізації міського простору як ключового фактору збалансованого розвитку міст;
- визначити сутність і завдання розвитку агломерацій та урбанізованих ареалів;
- узагальнити інституційно-організаційні аспекти розвитку міських територій та приміських зон, виявити головні перешкоди у реалізації політики їх інтегрованого розвитку;
- вирішення проблем міст через ревіталізацію та модернізацію міського середовища;
- розробка елементів інфраструктури, що упорядковують туризм і наукову діяльність, розвиток промисловості, турбота про стан навколишнього природного середовища і, як наслідок, залучення інвестицій;
- визначити пріоритети та потенційні можливості удосконалення просторового розвитку міст;
- здійснити аналіз та виявити чинники, що впливають на стан і динаміку розвитку міст;
- визначити напрями ревіталізації щодо розкриття нових можливостей старих форм з урахуванням їхніх функцій з метою збереження самотності, автентичності, ідентичності та історичних ресурсів міського середовища.

Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні етапи еволюції міст, міських систем (місто – міська агломерація);
- сучасні урбаністичні тенденції у світі та Україні;

- основні цільові настанови та тематичні напрямки дослідження міського середовища;

- методологічні ознаки міста;
- класифікації та функціональні типи міст;
- напрямки паспортної характеристики міста;

вміти:

- застосовувати отримані знання в навчальних і науково-дослідницьких роботах та подальшій практичній діяльності;

- розкривати значення та зміст географічних підходів до дослідження природного середовища міста;

- дати оцінку природного середовища міста; містобудівну оцінку природних умов;

- вміти оцінювати екологічний стан міського середовища;

- орієнтуватися в сучасних тенденціях і проблемах розвитку міст в Україні та світі.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (**36 год.**) та семінарських/практичних (**24 год.**) занять, організації самостійної роботи студентів (**60 год.**) на денному відділенні та лекцій (**18 год.**), практичних занять (**8 год.**), самостійної роботи студентів (**94 год.**) на заочному відділенні.

Основна підготовка студентів здійснюється на лекціях та практичних заняттях, але значна частина покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру.

Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: Лекції (проблемні, лекції з аналізом конкретних ситуацій), розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, обговорення проблемних ситуацій, ситуаційне навчання тощо. Ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація, метод безпосереднього спостереження. Тренувальні вправи; розв'язання розрахункових задач; практичні роботи; виконання дослідів; метод проєктів; виконання індивідуальних завдань, самостійного опрацювання нового матеріалу, в тому числі із використанням Інтернет - ресурсів.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовний модуль1 Географія міст

Тема 1. Цільові настанови та тематичні напрямки географії міст.

Тема 2. Ознаки міста, класифікація, функціональні типи.

Тема 3. Просторово-часові аспекти міських поселень.

Тема 4. Місто як система.

Тема 5. Сталий розвиток міст.

Тема 6.Сучасні урбаністичні тенденції в світі.

Змістовний модуль 2 Характеристики міського середовища

Тема 7. Паспортна характеристика міста

Тема 8. Дослідження природного середовища міста

Тема 9. Земельно-господарський устрій міста.

Тема 10. Екологічний стан міського середовища

Тема 11. Функціональне зонування міста (зоннінг)

Тема 12. Оцінка якості міського середовища для життєдіяльності населення.

Змістовний модуль 2. Ревіталізація та модернізація міст.

Тема 13. Суть ревіталізації.

Тема 14. Історичні етапи ревіталізації.

Тема 15. Поняття, види, методи, процеси ревіталізації.

Тема 16. Джерела фінансування відродження міст

Тема 17. Ревіталізація мікрорайонів, промислових об'єктів та громадських геопросторів.

Тема 18. Счутність міського розвитку в рамках Європейських стандартів.

Перелік рекомендованої літератури

1. Безлюбченко О.С., Завальний О.В. Урбаністика: навч. посібник для студентів. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 274 с.
2. Гладкий О.В., Іщук С.В. Географія міст. Геоурбаністика : підручник; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К.: Паливода А. В., 2014. 299 с.
3. Ключниченко Є. Управління містом: навч. посібник. Київ: КНУБА, 2003. С. 193-199.
4. Мезенцев К., Олійник Я., Мезенцева Н. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін. Київ: Фенікс.2017.
5. Осітнянко А. П. Планування розвитку міста. Київ: КНУБА.
6. Про стимулювання розвитку територій. Закон України зі змінами і доповненнями / Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2005. – №51. С. 548.
7. Сич О.А. Ревіталізація як складова стратегії розвитку міста. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, 2020. С 99.
8. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С. Планування територій. Навчальний посібник. Херсон: вид. Гринь Д. С., 2014. 266 с.
9. Топчієв О. Г., Мальчикова Д.С., Пилипенко І.О., Яворська В. В. Методологічні засади географії: підручник. Одеса: Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова, 2019. 352 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування, контрольні письмові роботи за змістовими модулями, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінка за семінари, оцінювання захисту результатів практичних робіт, оцінювання доповідей.

Форми і методи підсумкового контролю: Формами підсумкового контролю в рамках дисципліни є залік.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів вищої освіти.

Поточний та періодичний контроль											
Змістовний модуль 1						Змістовний модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12
1-15						1-15					
Контрольна робота за змістовним модулем 1 (1-5)						Контрольна робота за змістовним модулем 2 (1-5)					

Поточний та періодичний контроль						Індивідуальне самостійне завдання	Підсумко вий конт роль (залік)	Сума балів
Змістовний модуль 3								
T13	T14	T15	T16	T17	T18	20	20	100
1-15								
Контрольна робота за змістовним модулем 1 (1-5)								

Здобувач вищої освіти може отримати додаткові (бонусні) бали за мультимедійні презентації на практичних заняттях (10 балів).

Самостійна робота студентів.

Формами самостійної роботи є опанування питань з підготовки до практичних (семінарських) занять та написання рефератів з теми або вузької проблематики. Методи контролю рефератів – доповідь з презентацією. За підготовку рефератів з презентацією (10 балів).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика курсу визначається чинними нормативними документами/ Положеннями ОНУ імені І. І. Мечникова.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та періодичного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є: використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі; використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо); проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

Політика щодо відвідування та запізнь: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Запізнення на заняття неприпустимі.

Мобільні пристрої: Під час практичних (семінарських) занять можливе використання технічних засобів (телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

Поведінка в аудиторії: На заняттях заохочується активна участь; чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи; брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, періодичний та контроль самостійної роботи); виконання необхідного мінімуму навчальної роботи.